

GHOKSADANGA BIRENDRA MAHAVIDYALAYA
DEPARTMENT OF SANSKRIT
GHOKSADANGA, COOCHBEHAR
B.A MAJORE 1 IN SANSKRIT 1ST SEMESTER (JULY TO DECEMBER-2024)

Methodology: 1. Lecture method ,2. Inter active method ,3.class seminar and,4. Assignment

Paper Title: General Sanskrit grammar & fable literature

Paper Code: SAN-MAJI

Unit I: Māheśvarasūtras

Teacher: Harish Barman

Unit II: Sandhi, a) Ac Sandhi (अच्-सन्धिः)

-इको यणचि, एचोऽयवायावः, बान्तो वि प्रत्यये, आगुणः, वृद्धिरेचि, अकःसवर्षे दीर्घः, ऋत्यकः

b) Hal Sandhi (हल्-सन्धिः)

Teacher: Mousomi Das

-स्तोः धुना धुः, ष्टुना ष्टुः, अलां जशोऽन्ते, बरोऽनुनासिकेऽनुनासिको वा, मोऽनुस्वारः, नश्चापदान्तस्य अलि, अनुस्वारस्य वयि परसवर्णः

e) Visarga Sandhi (विसर्ग सन्धिः)

-वा शरि, अतो रोरप्लुतादप्लुते, हथि च, भोभगीअघोअपूर्वस्य योऽशि, एतत्तदोः सुलोपोऽकोरनष्ममासे हलि, दुलोपे पूर्वस्य दीर्घोऽणः

Unit III: i) Declension (शब्दरूपाणि) -

Teacher: Harish Barman

राम, मुनि, साधु, पितृ, गुणिन्, लता, मति, नदी, गो, मातृ, फल, वारि, मधु, धावत्, कर्मन्, अस्मद्, युष्मद्, तत्, एक, द्वि, त्रि, चतुर, पञ्चन्, विंशति, त्रिंशत्।

ii) Conjugation (धातुरूपाणि)

Teacher: Mousomi Das

-भू, पठ्, कु, गम्, सेव्, हन्, अद्, दा, पा, म्था, पच्, बुर, ...

Unit V: Indeclinable (अव्ययम्)

Teacher: Mousomi Das

अथ, अथवा, अद्य, अधुना, अन्तरा, अन्यत्र, अपि, अलम्, नक्तम्, इत्थम्, एव, एवम्, सम्प्रति, खलु, क, किल, सायम्, न. च, स्वस्ति, पुनः, पश्चात्, श्वः, हयः, नाम, सकृत्, सर्वदा, यथा, तथा, तर्हि, यावत्, तावत्, यदि, यदा, तदा उच्चैः नीचैः मुषा, इति, ऋते, सह, सहसा, अरे

Unit VI: Voice Change (वाच्यपरिवर्तनम्)

Teacher: Harish Barman

Unit VII: Translation (अनुवादः) English to Sanskrit

Teacher: Mousomi Das

Unit VIII: Hitopadeśa: Mitralābha (कथा 1-3)

Teacher: Harish Barman

References:

1. Pūniniyam: A Higher Sanskrit Grammar & Composition, Probodh Chandra Lahiri & Hrishikesh Shastri, Dhaka Students Library, Kolkata.

2. Pāṇinīya Sabdaśāstra, Satyanarayan Chakraborty, Sanskrita Pustak Bhandar, Kolkata.
3. Helps to the Study of Sanskrit, Janakinath Sastri, Sanskrit Book Depot, Kolkata.
- 4 Samagra Vyakarana Kaumudi, Pandit Durgacharan Samkhya Vedantatirtha, Sanskrit Book
5. A Higher Sanskrit Grammar (For the Use of School and College Students), M. R. Kale, Motilal Banarsidass, New Delhi.
6. Hitopadesah (Mitrālabhah), (Ed.) Gurunath Vidyanidhi, Sanskrit Book Depot, Kolkata.
7. Hitopadeśah of Narayana Pandita, (Ed.) Narayana Ram Acharya, Chaukhamba Sanskrit Pratishthan, New Delhi. Depot, Kolkata.
8. Hitopadesah of Narayana Pandita, (Ed.) Bal Shastri, Chaukhamba Surabharati Prakashan, Varanasi.
- 9 Hitopadeśah of Narayana with a Sanskrit commentary Marma-Prakāśikā, (Ed.) M. R. Kale, Motilal Banarsidass, New Delhi.
10. Hitopodeśah - Mitrālābha, (Ed.) Ashok Kumar Bandyopadhyay, Sanskrit Pustak Bhandar. Kolkata.